

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права
Віталій ТРЕТЬКО
вересня 2023 року

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Міжнародне публічне право
Освітньо-професійна програма Право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Таблиця 1 – Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(и)	Кравчук Степан Йосипович
Профайл викладача	http://new.khnu.km.ua/wp-signup.php?new=et
E-mail викладача(ів)	St.kravchuk@ukr.net
Контактний телефон	068-7938674
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=3113
Консультації	Очні: четвер з 14-30 до 15-30 ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Таблиця 2- Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
О	Д	4	7	5	150	68	34			34	82				+

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне право» є однією із основних профілюючих дисциплін і тому займає провідне місце у підготовці бакалаврів з міжнародних відносин. На основі вивчення загальних правових понять, які використовуються при формуванні відносин між державами, у студентів формуються знання щодо теоретичних основ міжнародного публічного права, соціального призначення міжнародно-правової системи, її функцій, ознайомлення з джерелами, до яких належать основні міжнародні договори, конвенції, декларації, меморандуми та інше. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання юридичної спеціальності. Пари викладанні використовуються лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання). При викладанні дисципліни використовуються активні і творчі форми проведення занять, зокрема оглядові лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання).

Пререквізити – Історія держави і права зарубіжних країн, теорія держави і права, іноземна мова.

Кореквізити – міжнародний захист прав людини.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: навчити студентів формувати правові відносини з державними та позаурядовими організаціями інших держав.

Завдання дисципліни. Формувати у здобувачів вищої освіти знання та розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи, знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини, здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права, знання і розуміння основ права Європейського Союзу, знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Завдання дисципліни. Формувати у здобувачів вищої освіти знання та розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи, знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод,

міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права, знання і розуміння основ права Європейського Союзу, знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин, демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права, пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема семінарського заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Загальні положення міжнародного публічного права	Загальні положення міжнародного публічного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Загальні положення міжнародного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №1.	4	1, с 8-10; с. 57-62; с. 75-78; 2, с. 10-43, 5, с. 7-15
2	Історія становлення та розвитку міжнародного публічного права	Історія становлення та розвитку міжнародного публічного права	Опрацювання лекційного матеріалу «Історія становлення та розвитку міжнародного права» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №2.	4	1, с. 11-53; 2, с. 49-107; 5, с. 13-28
3	Інститут міжнародної правосуб'єктності	Інститут міжнародної правосуб'єктності	Опрацювання лекційного матеріалу «Інститути міжнародної правосуб'єктності» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №3.	4	1, с. 92-94; 2, с. 293-343; 5, с. 102-130
4	Міжнародно-правова відповідальність	Міжнародно-правова відповідальність	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародно-правова відповідальність» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №4. Опрацювання матеріалів за темою «Міжнародне територіальне право» та нормативно-правових актів, підготовка до контрольної роботи.	8	1, с 175-178; 2, с. 459-491; 3, с. 91-104; 5, с 277-296
5	Право міжнародних договорів	Право міжнародних договорів	Опрацювання лекційного матеріалу «Право міжнародних договорів» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №5.	4	1, с 99-108, с. 301-334; 5, с. 321-349
6	Право зовнішніх зносин	Право зовнішніх зносин	Опрацювання лекційного матеріалу «Право зовнішніх зносин» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №6.	4	1, с. 167-174, с. 285-300, 5, с. 413-443

7	Право міжнародних організацій	Право міжнародних організацій	Опрацювання лекційного матеріалу «Право міжнародних організацій» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 7.	4	1, с. 136-142; 5, с. 445-470
8	Правовий статус ООН	Правовий статус ООН	Опрацювання лекційного матеріалу «Правовий статус ООН» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 8.	4	5, с. 285-320; 18, с. 150-159
9	Право Європейського Союзу	Право Європейського союзу	Опрацювання лекційного матеріалу «Право Європейського Союзу» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою № 9.		5, с. 459-498, 7, с. 652-678
10	Міжнародне гуманітарне право	Міжнародне гуманітарне право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне гуманітарне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №10, підготовка до тестового контролю за темою № 9.	5	1, с. 109-118; 3, с. 259-284, 5, с. 352-408
11	Міжнародне кримінальне право	Міжнародне кримінальне право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне кримінальне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №11.	5	2, с. 430-456; 18, с. 180-184
12	Право міжнародної безпеки	Право міжнародної безпеки	Опрацювання лекційного матеріалу «Право міжнародної безпеки» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №12.	5	1, с. 143-149, 3, с. 335-345; 5, с. 257-265
13	Міжнародне морське право	Міжнародне морське право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне морське право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №13	5	1, с. 183-192; 3, с. 361-404
14	Міжнародне повітряне та космічне право.	Міжнародне повітряне та космічне право.	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне повітряне та космічне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №14	5	1, с. 193-196; 3, с. 441-469
15	Міжнародне економічне право	Міжнародне економічне право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне економічне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №15.	5	2, с. 579-592; 3, с. 450-489
16	Міжнародне екологічне право	Міжнародне екологічне право	Опрацювання лекційного матеріалу «Міжнародне екологічне право» та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття за темою №16.	4	1, с. 119-124, 3, с. 508-539

17	Правове регулювання збройних конфліктів	Правове регулювання збройних конфліктів	Опрацювання лекційного Матеріалу «Правове регулювання збройних конфліктів» та нормативно-правових актів за темою № 17, підготовка до семінарського заняття за темою №17, а також підготовка до захисту рефератів	5	1, с. 152-178, 3, с. 588-602
			Всього за 7-й семестр	82	

Примітка: *Лекції і семінарські заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни.

Освітній процес університету передбачає постійне відвідування студентами лекційних та семінарських занять. При підготовці до семінару студенту необхідно уважно ознайомитися з питаннями, які винесено на заняття. Після цього приступити до вивчення навчальної літератури, нормативного матеріалу. Підготовка до заняття повинно здійснюватись шляху пошуку відповідей на винесені на семінар питання. Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Завершальний етап підготовки до семінару полягає в складанні планів виступу з кожного питання семінару. Тобто підготовка до заняття: потребує опрацювання конспекту лекцій та повторення питання плану семінарського заняття; ознайомлення з рекомендованою основною і додатковою літературою; виконання завдання, опрацювання тестів, що винесених на самостійну підготовку; при наявності труднощів студент може сформулювати питання до викладача для отримання роз'яснення того чи іншого положення теми.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення...При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Підсумковий контроль
VII семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота (КР)	Тестовий контроль (Т К):	Реферат	Іспит (0,4)
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	тема №5	(тема №9)	1	
ВК: 0,3	0,1	0,1	0,1	

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 - 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на

наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка „задовільно”.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Поняття й особливості міжнародного публічного права
2. Об'єкт і система міжнародного права
3. Норми міжнародного права
4. Галузі міжнародного права
5. Основні функції міжнародного права
6. Поняття та види суб'єктів міжнародного права
7. Держава як основний суб'єкт міжнародного права
8. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права
9. Державоподібні утворення як суб'єкти міжнародного права
10. Поняття правонаступництва в міжнародному праві
11. Поняття й основні теорії міжнародно-правового визнання
12. Види міжнародно-правового визнання
13. Форми міжнародно-правового визнання
14. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права
15. Історичні концепції міжнародного права
16. Міжнародне право в стародавні часи
17. Міжнародне право в Середньовіччі (VI-XVI століття)
18. Зародження класичного міжнародного права
19. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права (1919-1946рр.). Друга світова війна та міжнародне право
20. Сучасне міжнародне право
21. Взаємозв'язок міжнародного та внутрішньодержавного права
22. Співвідношення законодавства України й міжнародного права.
23. Цілі та функції міжнародно-правової відповідальності
24. Підстави міжнародно-правової відповідальності
25. Обставини, що спричиняють звільнення від міжнародно-правової відповідальності
26. Міжнародно-правові санкції таконтраходи.
27. Відповідальність міжнародних організацій
28. Поняття та класифікація міжнародних договорів
29. Дія та застосування міжнародних договорів
30. Припинення дії міжнародних договорів
31. Поняття прав людини та їх класифікація
32. Діяльність ООН у сфері захисту прав людини
33. Міжнародні процедури та механізми в галузі прав людини
34. Поняття та види територій у міжнародному праві
35. Юридична природа та склад державної території
36. Поняття та види державних кордонів
37. Поняття міжнародного морського права
38. Правова класифікація морських просторів
39. Внутрішні морські води
40. Виключна економічна зона
41. Міжнародні морські протоки
42. Міжнародні канали
43. Поняття та джерела міжнародного повітряного права
44. Принципи міжнародного повітряного права
45. Юридичний статус повітряних суден та їхніх екіпажів при міжнародних польотах
46. Відповідальність у міжнародному повітряному праві

47. Поняття та джерела міжнародного космічного права
48. Правовий режим космічного простору та небесних тіл
49. Відповідальність у міжнародному космічному праві
50. Сучасна система міжнародних організацій
51. Правотворча діяльність міжнародних організацій
52. Історія утворення та правова природа Організації Об'єднаних Націй.
53. Статут ООН як міжнародний договір особливогороду
54. Поняття регіональних міжнародних організацій
55. Організація з питань безпеки та співробітництва в Європі
56. Становлення сучасної дипломатії
57. Структура та персонал дипломатичних
58. Функції дипломатичних представництв
59. Дипломатичні привілеї та імунітети
60. Відповідальність дипломатичних представництв за порушення законів і правил країни перебування
61. Поняття та джерела консульського права
62. Встановлення консульських відносин і запровадження консульських установ
63. Функції консульських установ
64. Основні форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю
65. Поняття та класифікація міжнародних злочинів
66. Діяльність міжнародних організацій у сфері боротьби зі злочинністю.
67. Міжнародний розшук у системі Інтерполу
68. Правова основа функціонування Національного центрального бюро Інтерполу в Україні
69. Правова допомога у кримінальних справах і екстрадиція
70. Поняття та характерні риси права міжнародної безпеки
71. Система загальної колективної безпеки
72. Демілітаризовані та нейтралізовані території
73. Поняття міжнародного спору
74. Сучасна система засобів мирного вирішення міжнародних спорів.
75. Міжнародна судова й арбітражна процедури вирішення міжнародних спорів
76. Вирішення міжнародних спорів у міжнародних організаціях
77. Міжнародне право та збройні конфлікти
78. Початок війни та його правові наслідки
79. Театр війни й театр воєнних дій
80. Методи та засоби ведення війни
81. Правовий статус поранених і хворих під час війни
82. Поняття міжнародного економічного права
83. Міжнародні економічні договори як форма регулювання міжнародних економічних відносин
84. Поняття міжнародного екологічного права
85. Джерела міжнародного екологічного права
86. Принципи міжнародного екологічного права

Рекомендована література

Основна

1. Анідедович Г.О., Покрещук О.О. Міжнародне право. Підручник. Київ: Алеута, 2003. 410с.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право: підручник. Кихв: Фенікс. 2018. 762 с.
3. Буткевич В.Г., Мисик В.В., Задорожний О.В, Міжнародне право. Основи теорії: Підручник/За ред. Буткевича В.Г. Київ: Либідь, 2003. 608с.
4. Іванов Ю.А. Міжнародне право. Київ: Вид. Паливода А.В., 2013. 198с.
5. Репецький В.М. Міжнародне публічне право. Київ: Знання, 2014. 438с.
6. Килимник І., Домбровська А.В. Міжнародне право: конспект лекцій з навчальної дисципліни. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. 2018. 64с.
7. Сироїд Т.Л. Міжнародне право: підручник. Одеса: Фенікс. 2018. 744 с.
8. Теплюк В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне право: навч. посібник. Київ: Центральної літератури. 2010. 608с.
9. Черкес М.Ю. Міжнародне право. Київ. 2015. 548с.

Додаткова

10. Закон України "Про дипломатичну службу України". Відомості Верховної Ради України, 2018, №26, ст. 219.
11. Закони України. Т.14. Міжнародні договори України. /Ред. кол.: Опришко В.Ф., Верменчук М.Ф., Горьовий Л.Е. та інші. Київ: 1998. 806с.
12. Конституція України. Закон України "Про внесення змін до Конституції України": Київ: Велес, 2005 -48с.
13. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків: нац. у-т МВС України. 2020. 544 с.
14. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 640 с.
15. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби: Навч. посібник. К.:Либідь, 1998.248с.
16. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин: Курс лекцій, Львів,: Світ, 1995. 144с.